

Folketingets Sundhedsudvalg

Folketingets Sundhedsudvalg har den 9. oktober 2009 stillet følgende spørgsmål nr. 5 (Alm. del) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lone Møller (S).

Spørgsmål nr. 5:

'Vil ministeren oplyse, hvorledes lovgivningen vedrørende organdonation er i Norge, Sverige og Finland, særligt i forhold til spørgsmålet om formodet samtykke angående organdonation?'

Svar:

Jeg har bedt Sundhedsstyrelsen om bidrag til besvarelse af spørgsmålet. Sundhedsstyrelsen har fra deres kontakter i de tre nordiske lande fået oplyst følgende:

Det fremgår af den svenske transplantationslovs § 3, at biologisk materiale til transplantation eller andet medicinsk formål må udtages fra en afdød, hvis denne har givet sin tilladelse hertil, eller det på anden måde kan godtgøres at udtagningen er i overensstemmelse med afdødes ønske.

Af § 3, stk. 2 fremgår, at i andre tilfælde end ovennævnte, må biologiske materiale udtages, hvis ikke den afdøde skriftligt har modsat sig dette eller har udtalt sig imod eller det af andre grunde antages at indgrebet strider mod afdødes ønske.

Af lovens § 3, stk. 3 fremgår, at såfremt oplysninger om afdødes ønske er modstridende eller der findes andre særlige grunde mod indgrebet, må dette ikke gennemføres.

Det fremgår videre af den svenske lovs § 4, at hvis indgrebet foretages efter lovens § 3, stk. 2, må indgrebet ikke foretages, hvis nogen som har stået den afdøde nær modsætter sig det. Hvis der findes personer som har stået afdøde nær, må indgrebet ikke foretages før nogle af disse er underrettet om det påtænkte indgreb og om retten til at modsætte sig dette. Den som underrettes skal gives rimelig tid til at tage stilling til indgrebet.

Det fremgår af den norske transplantationslovs § 2, at der fra en afdød, som skriftligt eller mundtligt har truffet bestemmelse herom, kan organer og andet biologisk materiale udtages til behandling af sygdom eller legemsskade hos en anden person.

Selv om en sådan beslutning ikke er truffet, kan indgreb som nævnt foretages på en person som dør på sygehus eller indbringes død til sygehus, medmindre afdøde eller hans nærmeste har udtalt jeg mod det, eller der er grund til at antage at indgrebet vil være i strid med afdødes eller dennes nærmestes livssyn, eller andre særlige grunde taler imod indgrebet.

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K
Tlf. +45 7226 9000
Fax. +45 7226 9001
E-mail sum@sum.dk
Hjemmeside www.sum.dk

Dato: 24. november 2009
Sags nr.: 0907968
Sagsbeh.:
SUMTK/Sygehuspolitisk center
Dok nr.: 136423

Afdødes nærmeste skal så vist muligt underrettes om dødsfaldet før indgrebet finder sted.

Det er fra Sundhedsstyrelsens norske kontakt oplyst, at der af bestemmelsen fremgår, at dersom afdøde har truffet en beslutning, så skal den respekteres. Af stk. 2 fremgår imidlertid også at selv om afdøde ikke har truffet nogen bestemmelse, så kan indgrebet foretages, medmindre afdøde eller hans nærmeste har udtalt sig imod det eller der er grund til at antage at det strider mod livssyn m.v.

Det oplyses videre, at et i en såkaldt ”rundskrivelse” er præciseret, at selv om afdøde har udtalt sig for organdonation, så skal spørgsmålet alligevel vurderes dersom de nærmeste stærkt modsætter sig donation. Her må lægen vurdere, om de skal lægge vægt på afdødes beslutning eller om de skal lægge vægt på de pårørendes standpunkt/synspunkt.

Sundhedsstyrelsen har alene fra den finske kontakt fået oplyst, at man ikke i dag i Finland har formodet samtykke, men at der i øjeblikket forberedes en drøftelse af, om man evt. vil indføre dette.

Jeg kan henhold mig til det af Sundhedsstyrelsen oplyste.

Med venlig hilsen

Jakob Axel Nielsen / Tove Kjeldsen